

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

כיצד שורה שכינה ?

עיון בפרשת השבוע על פי ה"פרי צדיק"

האדמה הרגילה, נמצאת בעבודת המרעה. ע"כ היו אבותינו, החושבים הגדולים של משפחת האדם, רועי צאן. הדרך של התעלות המחשבה מתחיל הוא תמיד מרעיונות עמומים, מחשבות מטושטשות, שמתוך התכונה הערפלית שבהם מתנשא רק ענן גדול של דמיון, אבל בתוכו אוצר גדול נמצא, שברבות הימים המחשבה מתבררת, ומתוך החושך יבא האור. המעמד הקבוע של הצאן בלכתם בעדר, מסכים הוא עם סדרי המחשבה האנושית, עוזרים הם הענינים זה לזה. אלמלא חיי הרועים הראשונים, לא היתה לנו מחשבה אחת ברורה וצלולה, ואלמלא המחשבות הערפלויות, שן ממלאות את הנפש בתחילה תמיד, לא היה שום מקום לכל אותו הרכוש של הארת השכל שיצא אל הפועל. וזה נוהג תמיד, מתפרצת היא הקבוצה המחשבתית הפזיזה, דוגמת עדר עזים שחורות יוצאות בהולות, ומקדימות את צבא הרעיון המיושב, שרק ממנו תבא האורה. מתאימה היא לפי זה התכונה של החזיון שמתרשם בכל עת בחיי הרועים למראה העדר שבו כל מעיניו, לתכונת סדרי המחשבות ההולכות ועולות, יוצאות מתוך עדר המעונן, המלא מחשכים, שהוא מקדים לבא, עד אשר אחריו יבא עדר הרעיונות המבוררים הראויים להמע בשכל טוב, להיות לבסיסים לחיים הרוחניים והמוסריים של האדם בכל עניני חייו. וזו היא ברייתו של עולם בכל גוניה, ולעולם לא יוכל אדם לזרוק את המחשכים לגמרי, כי מהם יבא אל האורה. הדמיון מושל בנו, ואנו צריכים דוקא מתוך חשכתו לבא אל דרך החכמה המאירה, מעיקרא חשוכא והדר נהורא.

הם שניהם יחד והא בלא הא לא סגי דיראה לבר מביא שטות כענין (איוב ד, ו) הלא יראתך כסלתך וגו' ושמחה לבר מביא קלות ראש.

2. רסיסי לילה י"ט

ענין גלות השכינה פירוש שכינה הוא מידת השם יתברך שהוא שוכן בתוך לבבות בני ישראל כמו שנאמר (שמות כט, מה) ושכנתי בתוך וגו' אני ה' שוכן וגו' והוא מידת המלכות כטעם ומלכותו בכל משלה פירוש בכל היינו גם מה שהוא מרחק רב ובתוך טומאותם (יומא נו ע"ב) אפילו בלב המשוקע מכל מיני תאוות וזוהמא שהם הנקרא בלשון הכתוב טומאה מכל מקום חלק ה' עמו ואף על פי שחטא ישראל הוא שורשו דבוק הוא בהשם יתברך וקדוש שרדי בתוך מעיו ובמעמקי לבבו הנעלם. וזהו עיקר שכינה בתחתונים שרצה הקב"ה היינו בתוך לבבות בני ישראל. אבל בגלות נאמר (משלי כא, א) לב מלך ביד ה' שאין להם בחירה רק השם יתברך מנהיגם:

ולא נאמר שהשם יתברך שוכן בתוך לבם להנהיג דזה לא נקרא שהוא בתוך הלב כלל וגם בגלות אין שכינתו יתברך אלא בתוך לבבות בני ישראל כמו שאמרו (שיר השירים רבה ב, ט) מעולם לא זזה שכינה וכו'. רק אצלם הוא בהיפך דלכבם בידו שאין לבם גם כן תוך לבם דאין לבם ברשותם לעשות כרצונם רק כרצון השם יתברך ואצל ישראל רצון השם יתברך גם מה שהוא נגד רצונם הוא נקרא באמת רצונם כידוע דברי הרמב"ם (סוף פרק ב מהלכות גירושין הלכה כ) בטעם כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.

3. שבת ע"ז, ב'

רבי זירא אשכח לרב יהודה דהוה קאי אפיתחא דבי המוה וחזייה דהוה בדיחא דעתיה ואי בעי מיניה כל חללי עלמא הוה אמר ליה אמר ליה מאי טעמא עיזי מסגן ברישא והדר אימרי אמר ליה כברייתו של עולם דברי שא חשוכא והדר נהורא.

4. עין אי"ה שבת ב', ח', ט'

חיי הרועים, הם החיים המביאים את האדם לידי התבוננות שכלית בריאה, התבוננות פנימית, לא חקרנית עשויה ומלאכותית. חיים שהשיתוף עם הטבע גדול הוא מאד, ואין עבודה רבה, המפרכת את הגוף ומטייעה את כל הכח במעמקי החומריות כתכניתה של עבודת

1. רסיסי לילה כ"ד

הסדר שיסד השם יתברך בכריאה ברישא חשוכא והדר נהורא (שבת עז ע"ב). כך הוא בכל ימות עולם אין לך שום אור מתגלה אלא מתוך החושך הקדום לו. דרך משל מתן תורה קדם לו יציאת מצרים. ועד ששקעו וכו' ובנין בית המקדש על ידי שביית הארון לפלשתים שהוא ההיפך לגמרי והגורם לזה חטא בני עלי הוא ממש חטא דנדב ואביהוא שגרמו קדושה למשכן כמו שאמרו ז"ל (זבחים קטו ע"ב) על פסוק (שמות כט, מג) ונקדש בכבודי. ועיקר בנין המשכן גרם חטא העגל שביקשו ישראל (שם לב, כג) אלהים אשר ילכו וגו' מורגש לעין ועל ידי זה פעלו קדושת משכן ואהל מועד שהוא מקום מורגש לעין הולך לפניהם ששם השגת אלהות והיה כל מבקש ה' וגו' (שם לג, ז). ואהרן הכהן נבחר על ידי זה לכהונה גדולה כי משה אמר לו הבאת עליו חטאה גדולה ומתוך צעקה זו שהיתה בלבו על כך והיה צועק לה' לתקן זה ומבקש להביא על ישראל זכויות גדולות כמו שאמרו (אבות א, יב) מידתו של אהרן וכו' ומקרבן לתורה על ידי זה זכה לכהונה גדולה דהיינו שהוא המכפר של כל ישראל. וכן כל דבר מתוך חושך יוצא אור שהוא ממש היפך אותו החושך בין בדרות בין בפרטי נפשות:

וגוף ענין המשכן ומזבח וסדר עבודה הוא הורדת השכינה בתחתונים וסדר התיקונים וכפרות של חטאים וקינות לכל מיני לכלוכים ויפוי וקישוטי הכלה והוא נמשך על ידי שכינתו יתברך בתחתונים דמאחר שיש גילוי שכינתו יתברך בקרב לבות בני ישראל ממילא מתנקה כל לכלוך ונדחה הרע והחושך דעמיה שריה נהורא וזהו המשכן רצה לומר מקום שכינה. אבל מקדש רצה לומר מקום קדושה הוא ממש היפך משכן וקדושה רצה לומר הבדלה והפרשה שהוא דבר נבדל אבל שכינה הוא השוכן ומתחבר ואין נבדל כמו שנאמר (ויקרא טז, טז) השוכן אתם בתוך טומאותם (יומא נו סוף ע"ב) מה שאין כן קדושה הוא הבדלה מטומאה:

ומעינינו משכן דאי קרי מקדש ומקדש אי קרי משכן (עירובין ב.). דכולא חד ושניהם אמת ביחד שהקב"ה שוכן בתוך בני ישראל וגם נבדל מהם כענין שמוכא בתנא דבי אליהו רבה (ריש פרק ג) אני יראתי מתוך שמחתי ושמחתי מתוך יראתי השמחה הוא איש בריעו וכדומה מתוך האהבה וההתחברות והיראה הוא מצד הדרך ארץ מאדם שגדול ונבדל ממנו. ואצל השם יתברך